

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucího práce

Autorka práce: Bc. Michaela Zítková

Název práce: Finanční gramotnost jako nástroj pro snížení zadluženosti českých domácností

Autor posudku: Doc. PhDr. Arnošt Veselý, PhD.

Autorka si pro svoji diplomovou práci zvolila aktuální veřejný politický problém, a to zadluženost domácností v České republice, a to z hlediska jednoho z jeho možných nástrojů rozvoje finanční gramotnosti. Pokusila se o propojení hned několika témat: zadluženosti českých domácností, finanční gramotnosti, prevence rizikového chování, vzdělávání a implementace veřejné politiky. V tomto tvořivém propojení témat, která jsou v tématu pojednávána odděleně, spatuji nejvyšší přínos práce. Zároveň ale jde o jeden z hlavních problémů, které vředy jsou totiž vztahy mezi těmito bloky jednoduše propojeny.

Práce je dobře strukturována. Obsahuje všechny části, které by měla dobrá odborná práce mít: vymezení cílů a výzkumných otázek, podrobný rozbor metodologie, teoretických východisek, podrobný rozbor problému s využitím různých typů dat, návrh možných řešení a vlastní závěry. Vymezení cílů a výzkumných otázek je srozumitelné. V tématu se podařilo splnit / zodpovědět. Je ovšem škoda, že se autorka k těmto cílům a otázkám nevrátila ještě v závěru (ten má podobu spíše souhrnu než závěru). Formulace otázek je také málo špičková. Až na otázku 4 (š*Jaký je vztah finanční gramotnosti a zadluženosti domácností?*), nejsou jednotlivé oblasti témat propojeny.

Pokud jde o metodologii práce, autorka pracovala s různými typy kvantitativních a kvalitativních dat. Přínosná je zejména její vlastní analýza dat z databáze ARAD. Sama uskutečnila rozhovory na 7 kolech a 4 rozhovory s odborníky. Škoda ovšem, že blíže nespecifikovala, kde a kdy k rozhovoru došlo. V této souvislosti mě zarazilo, že ani jeden z respondentů na kolech nesouhlasil s nahráváním. Vzhledem k tomu, že se nejedná o nijak zvlášť citlivé téma, bylo by vhodné diskutovat, proč k tomu, podle autorky, došlo. Celkově je třeba říci, že rozhovory přiliš zásadní přínos pro práci neměly a sama autorka s nimi pracuje až v závěru.

Zvolené teorie jsou v zásadě vhodně zvolené. Pokus o propojení teorií prevence rizikového chování (které převážně vznikly v kontextu prevence drogové závislosti), považuji za zajímavý. Jak sama autorka uvádí, chápat zadluženost jako rizikové chování má také své omezení. Pokud jde o

teorii implementaci, ta je v práci vymezena jen povrchně a na základě sekundárních zdrojů. Nejsou diskutována omezení fázového modelu. Povedení pak ale implementační teorie nemají žádný reálný dopad na interpretaci zadluženosti.

Pokud jde o empirickou část, tu považuji za dobře provedenou. Argumentace autorky je jasná a ve většině případů přesvědčivá. Bylo by ale dobré zde více diskutovat rozdíl mezi zadlužeností a předlužeností, a to zejména ve vztahu k dostupným empirickým datům. Autorka nevědy odděluje vlivy na straně jednotlivce a vlivy na straně společenského kontextu: *ŠV kapitole o exekucích v ČR bylo dokázáno, že po et exekucí dynamicky roste, což svědčí o tom, že u určitých jedinců není zadlužování zvládnuto* (s. 57). Toto je sice možná pravda, avšak rostoucí zadlužení je jistě dáno spíše kontextuálními faktory, nikoli tím, že by se lidé stali najednou šlechtou a negramotnými. Pokud jde o analýzu finanční gramotnosti podle výzkumu OECD, autorka zde plně nevyužila možnosti sesbíraných dat. Místo toho, aby se vnovala skupinám s nízkou úrovní FG (a zkoumala charakteristiky této skupiny), se věnuje pouze celkovému šlechtění země v tomto výzkumu.

Práce je po formální stránce na dobré úrovni. Najdou se zde ale hrubé gramatické chyby: s. 67 *ŠA koli těm ve všech zemích dosáhli ženy menšího skóre*, s. 76 *ŠNa základě těchto doporučení a těchto negativních predikcí se o problematiku finanční gramotnosti začaly zajímat mezinárodní organizace*, s. 92 *Šjestli koly n jak reagovali na výzvu MMT a začaly FG do výuky jít v období, kdy to nebylo povinné*.

Jsou zde také formální a stylistické neobratnosti nebo nepřesnosti. Například na s. 22: *ŠP edkládaná diplomová práce má design případové studie, která je základním designem v sociálních vědách*, místo šje jedním ze základních výzkumných designů sbíraných dat v sociálních vědách; na s. 21 *ŠJelikož v současné době probíhá implementace této politiky, stává se zájmem práce i tento proces*, místo špráce se zabývá. Na různých místech práce se vyskytuje šterciální místo šterciární. Zdroje nejsou vědy citovány zcela jednotně. Práce působí jako by byla šita horkou jehlou a studentka nevěnovala závěrečné editaci dostatečnou pozornost. Jinak je ale jazyk autorky většinou jasný a srozumitelný.

Celkově lze říci, že práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci.

**Práci doporučí přijmout k obhajobě a v závislosti na jejím průběhu ji hodnotit známkou
šestmi desítkou. V případě úspěšné obhajoby pak známkou švýbornou.**

Otázky k obhajobě :

1. Jaký je vztah mezi vzdáváním k finanční gramotnosti a finanční gramotnosti? Lze ho nějak empiricky prokázat? Jak?
2. Co vyplývá z vašich rozhovorů na kolech pro současnou veřejnou politiku? V čem by se měla změnit? Co by se mělo naopak zachovat? Proč?

Datum: 25. května 2013

Podpis: